

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Företagens villkor och verklighet 2023

Ämnesområde

Näringsverksamhet

Statistikområde

Ämnesövergripande statistik

Produktkod

NV0002 (FVOV)

Referenstid

2022

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Tillväxtverket
Kontaktinformation	Tor Desax
E-post	tor.desax@tillvaxtverket.se
Telefon	08-671 07 50

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	5
2.4	Insamlingsförfarande.....	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	5
2.7	Skattningsförfarande	6
2.7.1	Principer och antaganden	6
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	6
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	7
2.7.4	Röjandekontroll	7
3	Genomförande	7
3.1	Kvantitativ information.....	7
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	11

1 Statistikens sammanhang

SCB genomför undersökningen "Företagens villkor och verklighet" på uppdrag av Tillväxtverket (TVV). Den har genomförts vart tredje år sedan 2002.

Undersökningen använder samma population och urvalsram som undersökningen "Grön omställning".

Det är TVV som producerar och publicerar resultaten från undersökningen.

Svenskt Näringsliv genomför årligen en undersökning, [Företagsklimat](#), som till viss del är en närliggande undersökning till den här och FVOV 2023. Alla tre undersökningarna försöker belysa villkor, verklighet och företagsklimat för företag över hela landet. Företagsklimat har ett tydligt kommunalt fokus.

I år finns det även en fjärde samtida undersökning riktad till småföretagare från en tredje aktör. Den fokuserar på skillnader mellan företagare i storstad och på landsbygden.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Målvariablerna är kvalitativa frågor. Målstorheterna är antal företag med en viss egenskap, åsikt eller upplevelse eller proportionen företag med viss egenskap, åsikt eller upplevelse.

2.2 Ramförfarande

Ramen skapades från FDB (augusti-SAMU 2022). Rampopulationen begränsades med följande populationsavgränsningar:

- Aktiv juridisk enhet i augusti-SAMU 2022
- Juridisk form personliga företag (JurForm='10'), handels- och kommanditbolag (JurForm='31'), aktiebolag utom banker och försäkringsbolag (JurForm='49') eller ekonomiska föreningar (JurForm='51')
- Svenskkontrollerad (AgKat={'41', '42'}) med begränsning till endast ett företag per koncern
- Verksam inom bransch A-J, M, N, P-S enligt SNI 2007
- Högst 249 anställda (Anst)
- Omsättning på minst 400 000 kr (Oms)

Omsättningsgränsen i populationsavgränsningarna är satt för att exkludera företag som egentligen är bisysslor eller så kallade "hobbyföretag".

Observationsobjekten är företag (Juridiska enheter). Kontaktvägarna till uppgiftskällorna, som motsvaras av observationsobjekten, går via de adressuppgifter som finns i FDB.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Urvalsdesignen är STOSU (STratifierat Obundet Slumpmässigt Urval) med stratifiering på länsgrupp, branschgrupp och storleksklass. Länen fördelades i sex grupper efter hur många företag som fanns i urvalsramen, de mest frekventa länen hamnade i egna grupper och de mindre frekventa hamnade tillsammans. Branscherna fördelades i fyra grupper efter de 13 önskade redovisningsgrupperna (Tabell 1).

Tabell 1a. Länsgrupper

Länsgrupp	Län
1	Stockholm
2	Skåne, Västra Götaland
3	Uppsala, Östergötland, Jönköping, Halland
4	Södermanland, Kalmar, Värmland, Örebro, Västmanland, Dalarna, Gävleborg
5	Kronoberg, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten
6	Gotland, Blekinge

Tabell 1b. Branschgrupper

Branschgrupp	SNI-koder (Ng)
1 Gröna näringarna, 8 Information, kommunikation, 13 Kultur, nöje	01-03, 58-63, 90-96
3 Energi, vatten, el, 11 Utbildning	35-39, 85
4 Bygg, 5 Handel, 9 Juridik, ekonomi,	41-43, 45-47, 69-75
2 Utvinning, tillverkning, 6 Transport, magasinering, 7 Hotell, restaurang, 10 Uthyrning, fastighet, 12 Vård, omsorg	05-33, 49-53, 55-56, 77-82, 86-88

Tabell 1c. Storleksklasser efter antal anställda

Klass	Antal anställda
1	0
2	1-9
3	10-49
4	50-249

Klass	Antal anställda

Antalet strata blev 96 (6 länsgrupper * 4 branschgrupper * 4 storleksklasser) varav 96 populerades i urvalsramen. Ett riktmärke för urvalsallokeringen har varit att sprida urvalet så att man skulle få någorlunda lika många observationer (och därmed ungefär samma precision) i samtliga län, i samtliga branscher och i samtliga storleksklasser.

Eftersom TVV samtidigt genomför två undersökningar riktade till samma population dras de två urvalen med negativ samordning. Syftet är att minska och sprida uppgiftslämnarbyrån. Det förväntade överlappet vid oberoende urvalsdragning är 8 500 men den negativa samordningen minskade det till 6 150.

Urvalet till den fjärde undersökningen från den tredje aktören kommer att dras negativt samordnat med de två från TVV.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

-

2.4 Insamlingsförfarande

Insamlingen genomförs av tredje part på uppdrag av TVV. SCB skickar urvalet till tredje part via TVV. Tredje part genomför insamlingen och skickar enkätsvar till SCB.

2.5 Bearbetningar

Direktinsamlade data kompletteras med uppgifter från olika register. Från FDB och FEK hämtas uppgifter om företaget, från RTB och UTB hämtas uppgifter om företagsledaren (entreprenören). Vissa uppgifter används vid stratifiering andra vid skapandet av redovisningsgrupper.

Företagsuppgifterna integreras med hjälp av organisationsnummer (peorgnr). Företag kopplas ihop med företagsledare genom Entreprenörskapsdatabasen (Opf). Företaget får då även ett personnummer kopplat till sig. Det är det som används för att integrera uppgifter från RTB och UTB.

2.6 Granskning

Ingen produktionsgranskning genomförs av SCB eftersom insamlingen genomförs av tredje part. Inte heller outputgranskning genomförs av SCB eftersom statistikproduktionen ska utföras av TVV.

2.7 Skattningsförfarande

Förutom att lägga till registervariabler räknar SCB fram en uppräkningsfaktor. Den kan TVV sedan använda för att skatta populationstotaler och proportioner.

2.7.1 Principer och antaganden

Källorna till osäkerhet som påverkar statistikvärdena är flera:

- Eftersom endast ett urval undersöks kan man inte säkert uttala sig om hela populationen. De statistiska parametrarna måste skattas
- Rampopulationen skiljer sig från målpopulationen. Till exempel genom över- och undertäckning
- Mätinstrumentet kan ge upphov till mätfel. Frågor kan uppfattas olika av olika respondenter.
- Bortfall av olika typer finns. Vissa objekt svarar inte alls på frågorna (objektsbortfall), andra svarar bara på en del av frågorna (partiellt bortfall)
- Brister vid bearbetning handlar främst om när uppgifter från olika källor förs samman men omfattar även granskning och programmering
- En algoritm ligger till grund för att koppla en företagsledare till ett företag. Algoritmen bygger på flera antaganden som den här undersökningen inte styr över

Urvalsosäkerheten hanteras genom att anpassa stratifiering och allokering på lämpligt sätt. Allokeringen har haft som riktmärke att få ungefär lika många observationer i redovisningsgrupperna.

Objektsbortfall kan hanteras genom uppräkning med bortfallsvikter. Det partiella bortfallet kan hanterats genom att anta "missing at random" (MAR). Det innebär ett antagande om att de som inte svarat skulle svarat med samma fördelning som de som faktiskt svarade.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Undersökningen är designad för att skatta populationstotaler och proportioner på följande sätt.

Punktskattning för populationstotal vid STOSU,

$$\hat{t}_{\pi} = \sum_{h=1}^H N_h \bar{y}_{S_h}$$

, där

$$\bar{y}_{S_h} = \sum_{k \in S_h} y_k / n_k$$

, är medelvärdet i stratum h.

Från de skattade totalerna har proportioner beräknats.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Undersökningen är designad för att skatta variansen för populationstotal vid STOCSU enligt,

$$\hat{V}(\hat{t}_\pi) = \sum_{h=1}^H N_h^2 \frac{1 - n_h/N_h}{n_h} S_{yS_h}^2$$

, där

$$S_{yS_h}^2 = \frac{1}{n_h - 1} \sum_{S_h} (y_k - \bar{y}_{S_h})^2$$

, är stickprovets varians i stratum h.

2.7.4 Röjandekontroll

I det mikrodatabasmaterial som ingår i leveransen till TVV lämnas inte organisationsnummer ut. Det ersätts med ett löpnummer.

3 Genomförande

Bearbetningen gjordes på samma sätt som vid tidigare FVOV. Det behövdes 2 imputeringar för att nå upp till minst två svarande i alla strata. Syftet med att ha minst två svarande i alla stratum är främst att höja kvaliteten på skattningarna av varianser.

SCB levererar avidentifierade mikrodata samt dokumentation till TVV. TVV sammanställer och publicerar resultaten på egen hand. SCB kommer att utföra eventuella specialbeställningar på datamaterialet.

3.1 Kvantitativ information

Efter populationsavgränsningarna bestod rampopulationen av 398 173 företag (juridiska enheter). Enligt önskemål var den maximala urvalsstorleken 22 900 företag (Tabell 2).

Fördelat på 96 strata drogs 22 909 företag. Stratifieringen baserades på län (6 grupper) bransch (4 grupper) och storlek (4 klasser). Vid den sista avstämningen mot FDB för uppdatering av kontaktuppgifter och aktivitetsstatus fanns det 168 inaktiva företag i urvalet.

Tabell 2. Antal och andel företag i urvalsram, stickprov och svars mängd.

Grupp	Urvalsram antal	Stickprov antal	Respondenter antal	Urvalsram andel	Stickprov andel	Respondenter andel
0 anställda	156 466	6 874	1 549	39,3	30,0	23,3
1-9 anställda	209 525	7 560	2 241	52,6	33,0	33,7
10-49 anställda	29 117	5 804	1 989	7,3	25,3	29,9

Grupp	Urvalsram antal	Stickprov antal	Respondenter antal	Urvalsram andel	Stickprov andel	Respondenter andel
50-249 anställda	3 065	2 671	864	0,8	11,7	13,0
Stockholms län	114 951	4 748	1 322	28,9	20,7	19,9
Uppsala län	13 394	912	275	3,4	4,0	4,1
Söderman- lands län	9 722	538	145	2,4	2,3	2,2
Östergötlands län	15 553	1 069	282	3,9	4,7	4,2
Jönköpings län	12 822	847	298	3,2	3,7	4,5
Kronobergs län	6 940	668	166	1,7	2,9	2,5
Kalmar län	9 181	502	150	2,3	2,2	2,3
Gotlands län	3 221	979	299	0,8	4,3	4,5
Blekinge län	4 821	1 428	334	1,2	6,2	5,0
Skåne län	51 107	2 088	616	12,8	9,1	9,3
Hallands län	13 566	897	257	3,4	3,9	3,9
Västra Götalands län	64 068	2 582	781	16,1	11,3	11,8
Värmlands län	9 401	537	161	2,4	2,3	2,4
Örebro län	9 623	607	170	2,4	2,6	2,6
Västman- lands län	8 867	547	149	2,2	2,4	2,2
Dalarnas län	10 338	611	203	2,6	2,7	3,1
Gävleborgs län	9 587	528	165	2,4	2,3	2,5
Västernorr- lands län	8 094	723	238	2,0	3,2	3,6
Jämtlands län	6 272	561	169	1,6	2,4	2,5
Västerbottens län	8 326	769	244	2,1	3,4	3,7
Norrbottens län	8 319	768	219	2,1	3,4	3,3
1 Gröna näringarna	39 148	1 986	538	9,8	8,7	8,1
2 Utvinning, tillverkning	22 365	1 617	606	5,6	7,1	9,1

Grupp	Urvalsram antal	Stickprov antal	Respondenter antal	Urvalsram andel	Stickprov andel	Respondenter andel
3 Energi, vatten, el	1 469	710	193	0,4	3,1	2,9
4 Bygg	67 007	2 665	607	16,8	11,6	9,1
5 Handel	55 390	2 447	642	13,9	10,7	9,7
6 Transport, magasinering	19 376	1 162	303	4,9	5,1	4,6
7 Hotell, restaurang	21 084	1 313	325	5,3	5,7	4,9
8 Information, kommunika- tion	27 135	1 617	509	6,8	7,1	7,7
9 Juridik, ekonomi	72 521	2 104	755	18,2	9,2	11,4
10 Uthyrning, fastighet	18 281	1 158	323	4,6	5,1	4,9
11 Utbildning	7 396	3 484	1 123	1,9	15,2	16,9
12 Vård, omsorg	16 504	1 010	297	4,1	4,4	4,5
13 Kultur, nöje	30 497	1 636	422	7,7	7,1	6,4
Totalt	398 173	22 909	6 643	100,0	100,0	100,0

Totalt inkom 6 643 svar och 168 klassades som övertäckning. Efter tillägg av imputerade företag är antalet svarande 6 645. Den ovägd svarsfrekvensen exklusive övertäckning blev 29,2 procent (Tabell 3). Den vägd svarsfrekvensen exklusive övertäckning och inklusive imputeringar blev 27,0 procent. Övertäckningen skattades till 0,8 procent i populationen.

Tabell 3. Ovägd svarsfrekvens exklusive övertäckning.

Grupp	Svarande	Utvalda	Ovägd svarsfrekvens
0 anställda	1 549	6 776	22,9
1–9 anställda	2 241	7 524	29,8
10–49 anställda	1 989	5 779	34,4
50–249 anställda	864	2 662	32,5
Stockholms län	1 322	4 706	28,1
Uppsala län	275	906	30,4
Söderman-lands län	145	534	27,2
Östergötlands län	282	1 055	26,7

2023-05-08

Grupp	Svarande	Utvalda	Ovägd svarsfrekvens
Jönköpings län	298	842	35,4
Kronobergs län	166	665	25,0
Kalmar län	150	494	30,4
Gotlands län	299	975	30,7
Blekinge län	334	1 413	23,6
Skåne län	616	2 075	29,7
Hallands län	257	891	28,8
Västra Götalands län	781	2 569	30,4
Värmlands län	161	536	30,0
Örebro län	170	601	28,3
Västmanlands län	149	544	27,4
Dalarnas län	203	607	33,4
Gävleborgs län	165	523	31,6
Västernorr-lands län	238	718	33,2
Jämtlands län	169	557	30,3
Västerbottens län	244	766	31,9
Norrbottens län	219	764	28,7
1 Gröna näringarna	538	1 983	27,1
2 Utvinning, tillverkning	606	1 611	37,6
3 Energi, vatten, el	193	707	27,3
4 Bygg	607	2 642	23,0
5 Handel	642	2 431	26,4
6 Transport, magasinering	303	1 153	26,3
7 Hotell, restaurang	325	1 291	25,2
8 Information, kommunikation	509	1 605	31,7
9 Juridik, ekonomi	755	2 092	36,1
10 Uthyrning, fastighet	323	1 151	28,1
11 Utbildning	1 123	3 451	32,5
12 Vård, omsorg	297	1 001	29,7
13 Kultur, nöje	422	1 623	26,0
Totalt	6 643	22 741	29,2

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

-